

Les caixes d'estalvi, nascudes al segle XIX com a fundacions de naturalesa privada sense ànim de lucre, han esdevingut les eines financeres principals per als projectes de l'administració valenciana. El govern Zaplana va tenir bona cura d'institucionalitzar el control polític dels òrgans directius d'aquestes entitats, tot instaurant un sistema d'elecció que els socialistes aspiren ara a modificar.

Les Corts Valencianes han aprovat en els darrers quinze dies qui representarà l'administració en les assemblees de les tres caixes d'estalvi valencianes, Caixa d'Ontinyent, Bancaixa i la Caja de Ahorros del Mediterráneo (CAM). Una vegada més, les converses entre els partits per repartir-se les cadires dels representants polítics al màxim òrgan de decisió de les caixes han estat esguitades de desavinences i disputes entre el partit en el govern, és a dir, el Partit Popular, i els grups de l'oposició, PSPV i Esquerra Unida.

Què fan, però, els partits polítics posant el nas en els òrgans decisoris de les caixes d'estalvi? A diferència dels bancs, les caixes d'estalvi són, formalment, entitats financeres sense ànim de lucre que han de revertir a la societat part dels seus beneficis en forma d'obra social. El que no poden amagar, però, les caixes d'estalvi és que, a més del patrocini d'activitats socials i culturals en benefici de la societat, els polítics les han pres per una poderosa eina de finançament per als projectes més diversos. Tant Bancaixa com la CAM —la fusió de les quals han anhelat molts polítics, que voldrien una entitat encara amb més capacitat financera— van embarcar en l'accionariat de Terra Mítica —al voltant del 50% de les participacions del parc és seu— esperonats per Eduardo Zaplana, en una operació que responsables de l'entitat han considerat ruïnosa. La utilització política de les caixes en el parc temàtic ha estat l'afer més polèmic, però això no amaga el paper d'aquestes entitats en Aguas de València, la participació en la gestió dels hospitals de la Ribera i Torrevella o les empreses mixtes amb l'Institut Valencià de la Vivenda.

Amb la clau de les caixes entre les mans

Si la idoneïtat de les inversions és qüestionable, no ho és tant el seu model d'organització, definit a través de la llei d'òrgans rectors de les caixes d'estalvi (LORCA). Aquesta norma estableix com a òrgans de govern la comissió de control, el consell d'administració i l'assemblea general. Aquest últim òrgan exerceix el govern suprem de l'entitat i d'ell depèn el nomenament dels membres del consell d'administració.

I qui forma part de les assemblees generals? Al contrari que en el cas dels bancs, en què a les assemblees generals assisteixen els accionistes, en el cas de les caixes d'estalvi la LORCA estableix que han de ser-hi representats l'administració (en aquest cas, la Generalitat Valenciana), ajuntaments, impositors, treballadors i entitats fundadores. Entre tots aquests, i per votació, prenen totes les decisions relatives a la política de

Camps no guanya la CAM

Recentment, l'elecció dels membres de l'assemblea general de la CAM ha tornat a posar sobre la taula les desavinences entre campsistes i zaplanistes pel control de l'entitat financera alacantina.

El president de la Generalitat, Francesc Camps, tenia un objectiu en l'actual procés de renovació de consellers de les caixes d'estalvis: controlar la CAM, l'entitat financera amb seu a Alacant encara en mans dels partidaris de l'exministre Eduardo Zaplana. Camps té la majoria del PP, però els zaplanistes són, a hores d'ara, els qui tenen el poder no tan sols en l'organització del partit a les comarques d'Alacant, sinó també –i el que és més perillós per al cap del Consell– els que ara per ara encara conserven un poder de convocatòria més gran entre la societat civil alacantina, molt per sobre de la figura de Camps. I així ho ha posat de manifest l'elecció dels representants de les Corts valencianes –el grup de consellers que negocien directament els partits– a la CAM.

Hi ha hagut un pacte entre les dues faccions del PP tot i les disputes internes que forçaren un ajornament de la votació al Parlament valencià. Però és un acord que, en qualsevol cas, reforça la posició dels zaplanistes, organitzats al voltant de José Joaquín Ripoll –president de la Diputació i dels populars alacantins– i que deixa els campistes sense majoria, com a mínim amb les dades que ara hi ha sobre la taula, als òrgans de govern de la caixa. De fet, Ripoll, que ha assumit personalment el pes de les converses amb el conseller

Seu central de la CAM.

Gerardo Camps, ha aconseguit mantenir 7 dels 8 candidats –al PP n'hi pertocaven 18– que havia reclamat al president de la Generalitat per tancar un acord. Entre aquests, dos dels peixos grossos de l'entitat, el vicepresident, Armando Sala, i el secretari del Consell, Francisco Grau Jornet.

Per contra, la nòmina de consellers reservada als campsistes no fa altra cosa que mostrar les dificultats de Camps per conformar una candidatura d'una certa consistència en un territori contro-

lat orgànicament pel portaveu actual del PP al Congrés, Eduardo Zaplana. El president de la patronal Coepa i de la Institució Firal Alacantina, l'il·licità Modesto Crespo, i l'actual secretari de la federació de caixes valencianes i exdirector de Canal 9, el mutxameler Josep Forner, són les grans novetats entre els consellers que arriben al càrrec proposats per Camps. També hi és, a la candidatura, tot i que no és d'Alacant, Rosa María Lladro, filla del conegut empresari. Poc més.

Prova de les dificultats dels campsistes per trobar referents a Alacant és que a cap dels consellers que figuren a la llista ratificada per les Corts se li coneix cap vinculació amb el president Camps. De fet, tres d'ells, l'esmentat Modesto Crespo, Ginés Pérez Ripoll i José Candela tenen la mateixa condició: empresaris de concessionaris de cotxes d'una mateixa marca, coincidència que deixa veure que el president de Coepa, industrial d'aquest sector, ha tingut una intervenció directa en la confecció de la llista que ha proposat el cap del Consell.

Mentre Camps ha conformat una candidatura de perfil baix, Ripoll manté entre les seues propostes alguns dels empresaris alacantins més potents. A més dels citats Armando Sala i Francisco Grau, per la quota zaplanista figuren Antonio Alcalà, responsable de Tabarka, un grup mediàtic controlat pels partidaris de l'exministre; Joaquín Arias, el propietari, entre altres coses, de l'empresa que ofereix el transport urbà a ciutats com ara Alacant o Alcoi; o el constructor Manuel Peláez. L'únic que, per contra, perden els zaplanistes és el president de la CAM a Múrcia, un

l'entitat, així com les seues inversions. Es tracta, per tant, d'un pany massa atractiu perquè els partits polítics no vulguen tenir còpia de la clau.

Estabilitat o arbitrarietat? L'ex-president de la Generalitat, Eduardo Zaplana, ho sabia ben bé i el 1997 va impulsar una modificació de llei que, en la pràctica, representava la reducció

de la representació d'impositors, treballadors i entitats fundadores en favor dels representants de les administracions públiques, que passaven a ostentar el 56% de la representació a les assemblees (després reduït al 50% per adaptar-se a la normativa europea). A més, la modificació eliminava el repartiment proporcional dels representants de la Generalitat segons la seua repre-

sentació a les Corts Valencianes, la qual cosa convertia les caixes valencianes en les úniques entitats financeres sotmeses a l'arbitri de la voluntat dels polítics. O el que és el mateix, donava mans lliures al Partit Popular –aleshores amb majoria simple a l'hemicicle– per designar els representants de la Generalitat a les assemblees de les caixes.

territori on l'entitat alacantina té una forta implantació, Javier Guillamón. Camps, a diferència del que va fer en el seu moment Zaplana, optà, amb la intenció de tractar de reduir la força dels partidaris de l'exministre, per cedir al president murcià, Ramón Luis Valcárcel, la decisió sobre els consellers que li pertocuen a aquesta comunitat. Els zaplanistes es barallen, no obstant això, per recuperar Guillamón com a representant d'algun ajuntament, un procés que s'inicia ara i que s'ha de completar abans de febrer.

L'acord segellat entre campsistes i zaplanistes per fer aquesta renovació, però, no inclou la identitat dels representants que passaran a formar part, posteriorment, del consell d'administració, l'òrgan de govern de la caixa. En qualsevol cas, en les converses entre Gerardo Camps i Joaquín Ripoll ja s'ha parlat de mantenir el criteri de continuïtat, cosa que afavoreix el sector zaplanista en l'intent de continuar instal·lat a la CAM com un feu irreductible. La qüestió podria complicar-se encara més si el PP acaba modificant l'organigrama de la caixa, com ara vol el conseller d'Economia, per crear dues noves vicepresidències, una per als socialistes que ocuparia l'empresari Jesús Navarro, i una altra per als populars, encara per tancar. El que està clar, però, és que Camps, a hores d'ara, no està en condicions de prendre el poder a la caixa alacantina, un territori que, per a ell, encara és un camí ple d'obstacles.

Pere R. Fernández

Per sufocar la reacció dels partits de l'oposició, Zaplana es va traure de la mànega un "acord parlamentari per a l'estabilitat de les caixes d'estalvi", que proposava que "una candidatura única garanteixca la representació de cada força política en les Corts" als òrgans de govern de les caixes. PSPV i EU van estampar la seua signatura i es va declarar un alto al foc. I va ser així

fins que en la renovació de la meitat dels representants de les caixes –tal com marca la llei– l'any 2001, l'expressident de la Generalitat va posar les seues cartes sobre la taula: al novembre, i aprofitant-se de la majoria de què gaudia a les Corts, va copar els 28 vocals de la Generalitat a Bancaixa i va deixar sense representació EU i PSPV i sense ni tan sols fer un simulacre de negociació; dos mesos després, l'episodi es repetia a la CAM i Caixa Ontinyent. En el cas de la CAM, el PP va plantejar cedir al PSPV 2 dels 26 vocals que corresponien a la Generalitat, una proposta que els socialistes van rebutjar. "El PP vol penjar les gavines sota l'anagrama de les caixes d'estalvi", va dir aleshores Joan Ribó, portaveu d'EU, mentre que el PP argumentava que eren els únics capaços de garantir la independència dels nomenats, ja que el PSPV, segons els populars, només aspirava a recol·locar polítics en l'atur.

Això fou l'any 2001. D'ençà de l'eixida de l'expressident amb destinació a Madrid, la buscada soledat del PP als òrgans de govern de les entitats financeres no s'ha repetit. Els partits de l'oposició, però, no han assolit una representació a les caixes proporcional a la seua presència a les Corts. Segons dades del PSPV, en el cas de Bancaixa els socialistes tenen una representació 15 punts per sota del seu percentatge en nombre de diputats a l'hemicicle.

L'atonisme dels socialistes respecte a aquesta desproporció sembla que té els dies comptats ara que els vents de Madrid els bufen favorables. Membres del PSPV treballen, de fet, en la redacció d'una proposició no de llei que reste arbitrarietat al funcionament dels òrgans de govern de les caixes, és a dir, introduint la proporcionalitat pura en l'elecció dels representants dels ajuntaments i parlaments autonòmics. L'objectiu dels socialistes és presentar aquesta proposició no de llei al Congrés dels Diputats per instar el Govern a presentar una modificació urgent de la LORCA, que, en tot cas i com que es tracta d'una llei orgànica, requereix majoria qualificada. Si prospera, les claus de la caixa poden canviar de mans.

Violeta Tena

Breus

Llums i ombres al grup d'empreses de La Caixa?

Segons el vicepresident segon del Govern, Pedro Solbes, el holding que La Caixa pretén treure a borsa podria tenir certs problemes amb la Unió Europea. Segons Solbes, la normativa comunitària podria interpretar els moviments d'aquesta empresa com a ajudes públiques, i assegura que "sense cap dubte donarà lloc a un cert debat europeu". La legislació considera ajudes públiques qualsevol préstec o subvenció que concedeix una entitat o empresa amb més d'un 50% de representants polítics en els seus òrgans de govern. Davant d'aquest risc, Solbes recomana a La Caixa que porti a terme la seva iniciativa sense arriscar la matriu i sense posar en dubte que "és una empresa cotitzada sense cap avantatge".

Fernando Roig tempteja la venda de Pamesa al capital risc

L'empresari valencià Fernando Roig tempteja vendre Pamesa Ceràmica a l'empresa de capital risc Balanza, propietat de l'entitat bancària de BBVA. L'empresari, que també és president del Vila-real CF i accionista de Mercadona, i Balanza mantenen una "operació no vinculant i amb clàusula de confidencialitat" encaminada a la venda de les accions que Roig controla a través de les intermediàries Normar Patrimonial i Portvan. Pamesa dona feina a 800 persones a Almassora (Plana Alta).